

Pol Ina Giruma

Taitos

Kurina

(Titus)

Vonaviakova

Taitos na yaragina ma tuna na kupuna wawayina. Keriso ivi~tumaghaneɪ da Pol yavata ibiga patapata. Ma ivi~ruwa inae ku Kriti nuwana ma nani dobunai Pol, Taitos ikuyowei da imakai da vitumaghana damsi vusi ita~koyaghisi. Muriyai Pol igruma kurina ma nuwapoya aroba ivi~sisiyei.

Sago na ivonavinotai da avi wawayisi ita~vinesi da Keresiyana kii koyakoyagha, iyamna iakovi da Kriti damsi peyarisi i yawasa na ke maninina. Kana viruwa na ivonei da ikikava waway bogii ma bogiiyai iti~beyebeyesi, kamosiyai na tomotomowa magumagurisi, wivine magumagurisi, yarayaraga ma sleiv damsi. Ma ivonei da wivine magumagurisi i biga da wiwikesi iti~beyebeyesi. Turinai na igruma da ikikava Taitos Kerisiyana yawasinai ita~makai. Nani kamonai na mara nonowa ere maghighina biibiina ma nuwanuwana nubanai ina biga ina~berai, ma ke vitumaghana damsi ina~kitabaresi bo yavata ini~kawapata. Ma bade ke aviyavisina berona ina~berai da ini~bogebogesi.

Pol ina nota weni nakanani irereghi.

Sapta 1:1-4 Giruma ivotawei.

Sapta 1:5-16 Keresiyana kii koyakoyagha.

Sapta 2:1-15 Keresiyana kamosiyai waway bogii ma bogiiyai i biga.

Sapta 3:1-11 Kiiepepa ma aviyavisina ita~kitaruvai.

Sapta 3:12-15 Giruma igudui.

1 ¹Taku Pol, God ina bigabiga ma Yesu Keriso^a ina aposol agirugiruma. God ivonataweku ina wawaya vovinesi kurisi da vonavaghata ini~tumaghanei ma inakova bubuni da yawasa manininai ina~makai. ²Nani vonavaghatina inakova kamowi da yawasa makamakii nonowina ina~viiya. Dobu karenai God vonakiiyapa bagibagina namada iterei da karakava yawasa makamakii nonowina ina~verena, ma ke meyani iti~bero. ³Ikoyakoyagha da marana vaghata inekiibau na varana biibiina ivi~debei. Ma God na kata Viviyawa ma tuna ivineku ma ivi~tumaghaneku da nani varana ati~debei aku dima kamonai. ⁴Ma Taitos kurim, kiiwa kiiwa. Ita vitumaghana kamonai, tam natuku vaghata.^b

Ainowi Mamai God ma Yesu Keriso kata Viviyawa kurisi da i agabiibai ma i nuwanuba gwabimuwai ina~makai.

Taitos ina biga Kriti kamonai.

⁵Kriti dobnai akuyowem da ita biga kuti~kovini. Kwanatu nununai Keresiyana kii vinoraveraveyana kuta~vinesi. Ikikava avonem na keberai. ⁶Ma vinoraveraveyana na berona gwabinai kegha, kawana sago kava, natunatuna na vitumaghana damsi ma ke kawakiikiisi bo kayoghakighakisi.^c ⁷Takayokayowei da Keresiyana kii vinoraveraveyana God ina biga ina~bera bubuni, tuna na ke nota meyena wawayina, ke nuwapughupughuna, ke itumuma neghanegha, ke kayoghakighakina, dobu ina mura ke ita~matamatighei. ⁸Ma nuwabiibiiyai numataya ina~tinariyesi, bera biibiisi ina~kayowana kirakiiyei, nota manininai tuna mani ini~potepote meyei, tuna na wawaya vovokaravina, ma maranai ruyagha ina~panani na ke ina~peku. ⁹Vibeyebeyena vaghata ini~tumaghanei ma ina~vokikini da wawaya kurisi ini~beyebeyena, ini~vitesi da i nota ini~rewapana. Ma iyavo kava vibeyebeyena kiimatanina evonavonavuvurei na ina~yeghisi ma ini~debei kurisi da i nota na vibero.

¹⁰Weni nakanani agirugiruma kurim iyamna wawaya kawakiikiisi ipeyari ma i sisiya wapawapa irakata. Wawaya iberoberowesi da nota vibero iti~tumaghanei. Kamosiyai na Jiu damsi viya ivi~Keresiyana ma evonavona da tomotomowa kwimatasi bekasi ina~tuviviratawei ma muriyai ina~babataito. ¹¹Kawasi kekiipotai, iyamna i vibeyebeyena viberowai rakaraka viya iberisi da i nota iragharagha ma vibeyebeyena kiimatanina ivoterei. Ma nani vibero damsi i kayowana da mane

^a 1:1 *Keriso*: Grik damsi gamosi evonavona bo 'Keriso' ma Hibru damsi gamosi evonavona bo 'Mesaya.' Ivi~ruwa iyamna 'God ina Vivinevine Wawayina.' ^b 1:4 2Kor 8:23; Gar 2:3; 2Tim 4:10 ^c 1:6-9 1Tim 3:2-7

kava. ¹²Kriti damsi i peroveta sago ivona bo, “Kriti dobuna damsi na viviberosi, ti na ghamoghamo dipa, kayobarisi ma kamonabanabasi.” ¹³Weni sisiyina na vonavaghata. Tuna kubiine keyegha kirakiiyesi da vibeyebeyena kiimatanina ini~tumaghana kamowi, ¹⁴ma Jiu damsi i giu viberu ina~voterei ma wawaya i sisiya bagibagisi viviberosi ke ini~yanei, iyamna vonavaghata itakuptei. ¹⁵Iyavo kava nuwanuwasi yagharina, i nota kamoni berona kegha na ti kurisi bera peyarina na biibiina kavakava. Ma iyavo kava nuwanuwasi dowadowasi ma ke iti~tumaghana, ti kurisi bera peyarina na dowadowana kavakava, iyamna berona ibera kirakiiyei da i nota ma nuwanuwasi ivi~beroi. Damina ke ita~vii bubuni da meni berana na bera biibiina ma meni berana na bera berona. ¹⁶Evonavona da God iakovi ma kegha ibero, iyamna aviyavisina eberaberai na imatakira da God ke itakovi. God ina~barakamtawesi iyamna ke ita~votekatekei ma ke kovokovoghina da bera biibiina sago kava ita~berai.

Vibeyebeyena kiimatanina.

2 ¹Ma tam, vibeyebeyena kiimatanina kevi~akovisi. ²Dobodoboro kevi~beyebeyesi da ke inuma neghanegha, nota magura ma nota maninina ini~potepote meyesi. Ini~tumaghana kamowa, ini~nuwaviina bubuna, ma i nota kudubinai mara nonowa ina~miirikikina. ³Ma bade kwakwabura kevi~beyebeyesi da mara nonowa yawasa vovokaravinai ina~makamakai. Ke ini~yanuwe, wawaya ke ina~kiiviberosi, ma wain ke inuma kirakiiyei. Ma yawasa biibiina ina keta ini~beyebeyena ⁴wivine vusi kurisi da kakawasi ma natunatusi yavata ini~nuwaviina kirakai. ⁵Ini~potepote meyesi da bera biibiisi kava ina~berai, i yawasa na maninina, i numiiyai mara nonowa ina~bigabiga ma ini~agabiibai, ma kakawasi ina~votekateka bubunisi. Nakanani ina~berai na God vonana ke ina~kiiviberoi.

⁶Ma bade nakanani yarayaraga kevowagusi da i nota ini~rewapana ma nota maninina ini~potepote meyesi da bera biibiisi kava ina~berai. ⁷Am bera kudubinai kevi~matakira kurisi da ita~kitai da ikikava yawasa maninina kamoni ita~makai. Ma am vibeyebeyena na nuwanuwam kudubinai keberai da mara nonowa maninina ma biibiina kavakava. ⁸Am vibeyebeyena maninina na wawaya ke ina~vonavikoniyem. Nakanani kuna~berai na kam ghavighaviya ininimaya, iyamna ke kovokovoghina da ina~kiiviberota.

⁹Sleiv damsi kevi~beyebeyesi da i biga kudubina kamoni na ina~berai da i babada ini~nuwabiibiiyesi. Ke ina~vonavurana ¹⁰ma gwabisiyai ke ini~imapika. I biga ku kudubina na yagharinai ina~berai da wawaya ini~nuwatinisi. Ma God kata Viviyawa, ina vibeyebeyena ina~kayowei.

¹¹Ma God ina agabiibai irakata da ke kovokovoghina da tinevani ma nani agabiibiina ivi~debei da wawaya peyarita iti~yawasita. ¹²Ma ibeyebeyeta da dobu ina nuwabiibai ma ina berona tavoterei. Dobuwai tamakamakai na tipotepote meyeta da bera biibiisi kava taberai, tiwawayamanini, ma ita nota kudubina God kurina taterei. ¹³Nakanani tamakamakai ma tabanebanenega da maranai Yesu Keriso ere kadarina ina~nekiibau. Tuna ita God ma bade kata Viviyawa rewapana kirakiina. ¹⁴Bera beroberosi ipanitanita kubiine, Keriso tuna mani isuwara meyei da ivotaweta. Berona ita yawasa kamoni ikowatawei ma iviinita da tota ina wawaya vovokaravita, tuna rapenai. Tuna kubiine ita kayowana ghamana da bera biibiisi kava taberai.^d

¹⁵Weni notasi kevi~beyebeyesi. Am rewapana emakamakai da wawaya kuni~vitesi da i nota ini~rewapana ma bade sisiya bagibagisiyai kuna~yeghisi. Ma ke kuni~vaghinei da wawaya ina~tereoruwem.

Ikikava Keresiyana ita~makai.

3 ¹Keresiyana wawayisi kevonavinotisi da kiikiivavo ma dobu babadisi i rewapana gaburinai ina~makai bubuna ma ina~votekatekesi. Ma ina~banebanenega da maranai taraboga ina~panani na bera biibiisi ina~berai. ²Kevesoni da wawaya ke ina~kiiviberosi, ke ini~gamowana, ma i bera kudubisi wawaya kurisi na ere nuwanubasi ma ere vopepetisi. ³Rorova tota bade taneghanegha, tavi~kawakiikai, ma wawaya ivi~noweberota da berona taberaberai. Dobu kana yawasa nuwabiibiina takirokirorowei ma bera beroberosi bogii ma bogiiyai takayokayowana kirakiiyei da ikikava sleiv ina bada ini~badei, nakanani ita kayowana beroberosi ivivi~badeta. Ita yawasa kamoni na berona ma nuwakapi kavakava, wawaya ivi~kawapateta na tavi~kawapatesi. ⁴Ma God kata Viviyawa, ina agabiibai ma ina nuwaviina ivi~debei kurita ⁵maranai ivi~yawasita. Ke bera biibiisi kata~berai kubiine iti~yawasita ma ina kayowana kubiine ivi~kamyuyuweta na ivi~yawasita. Kanuma Vovokaravina ina rewapanai ekowakowataweta ma yawasa vuna everevereta da tatupuwatupuwavira. ⁶Yesu Keriso kata Viviyawa kubiine God nuwanuwana kudubinai Kanuma Vovokaravina ivonatawei ioru kurita, ⁷da yawasa makamakii nonowina taviiya, ita buderi. God ina agabiibai irakata na ivonakiiyaragha da tota na ina wawaya maninita ma ita berabero ke ina~kovoghi. ⁸Weni sisiyisi peyarina na vonavaghata.

Akayokayowei da ere rewapanim kuni~sisiya kirakai da iyavo kava God itumaghanei ina~kitaruvai da bera biibiisi mara nonowa ina~beraberai. Nakanani ina~berai da wawaya peyarisi iyamna biibiina ina~panani. ⁹Ma wawaya i kaekiki ma i imakiki kii vava iruweyi ma ti

^d 2:14 Psa 130:8; Exod 19:5; Deut 4:20, 7:6, 14:2; 1Pit 2:9

kamosiyai Moses ina giu igamowanei na keveruvuvuresi. Weni berasi na iyamsi kegha. ¹⁰Ma wawaya kuna~kitai da Keresiyana i makamakai iberoi na kevonei da ina~voterei. Ma ina~bera meyei na keyeghai ma mikeda ke ina~vovoterei na kevi~matatonetonei ma kebarei. ¹¹Wawaya nakanani na ina yawasa riwariwana, ina bera beroberosi imatakira da tuna wawaya berona God ku matana.

Pol ina sisiya igudui.

¹²Anotanotai da Atemas bo Taikikas ana~vonatawei kurim. Ina~nekiibau na kebera tovoni da yaghiyaghinau kuna~pisi ku Nikopolis kwanatuna da ana~pananim, iyamna nota aviiya da nani dobunai ana~makai da nuba kana mara ina~kovi.^e ¹³Zenas, tuna vitupavira wawayina, ma Apolos kevi~tamiinesi ma i nuwapoya peyarina keberai da i baba ini~karei.^f ¹⁴Keresiyana turaturata Kriti kamonai akovina ita~viiya da bera biibiisi mara nonowa ita~beraberi. Wawaya iti~vitesi da i nuwapoya iti~koviya. Ma ke ina~makai wapawapa.

¹⁵Wawaya kudubisi gwabikuwai i vikiikiwa ivonatawei kurim. Ma vitumaghana turaturata kevonesi da kavi~kiikiwesi. Ainowi God kurina da ina agabiibai gwabimiyai ina~makai.

^e 3:12 Apos 20:4; Epe 6:21-22; Kol 4:7-8; 2Tim 4:12 ^f 3:13 Apos 18:24; 1Kor 16:12